

TISZ ZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: Horváth Mátyás.

Kiadó: L. Tóth István.

Laptulajdonos: Szilber János.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Templom-utca 95. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. sz. hová az előfizetések hirdetmények intézendők.

Ünnep után.

Dicsékvés nélkül állíthatjuk, hogy a végbement Kossuth-szobor leleplezési ünnepély egészben véve oly fényes és jól sikerült ünnepe volt Csongrádnak, melyhez foghatót újabb időben Csongrád népe nem ünnepelt, akár a bevonulást, akár magát a leleplezést tekintjük.

A fényes eredményt, melyre meglepéssel tekinthet vissza városunk minden hazafias polgára, Isten segédelmén kívül, első sorban polgártársaink lelkesedésének, második sorban pedig nagy érdemű vendégeinknek s ezek között különösen Kossuth Ferencnek köszönhetjük, ki kész örömet hajlott Csongrád népének meghívására s jelenlétével és fényes beszédével nagyban emelte az ünnepély pompáját és hatását.

Csongrád népe tehát kitüntette, hogy hazafias lelkesedés tekintetében hiányt nem szenved. Tüntetni akar is, tud is, képes is. Csak még azt kell megmutatnia, hogy a cselekvés terén is ép úgy megállja helyét, mint a lelkesedésben, mert a nélkül szalmaláng lesz lelkesedése, mely világít, de nem melegít; tündöklök, mint a délibáb, de üdvös elhatározásokat nem fakaszt.

Csongrád népének, ha biztosítani és gyümölcözővé akarja tenni eddigi sikereit, gyors és szilárd elhatározással két nagy dolgot kell sürgősen keresztül vinnie: egyik **az új takarékpénztár létesítése**, másik **a rendezett tanács visszaállítása**. E két hatalmas tényező állndósíthatja csupán győzedelmét a 48-as lobogónak. Ezek nélkül szappanbuborék lesz eddigi küzdelmeinek minden eredménye, mely a szivárvány színeiben pompázik ugyan, míg a nap rásüt: de aztán hirtelen elpattan és nyomot sem hagy maga után.

Naponként látjuk, hogy a hatalom gonosz sáfárjai épen nem vesztik el reményüket pillanatnyi veszteségeik miatt, hanem kényelmes helyzetükből, az általunk választott tisztviselők fel-függesztése és egyéb hatalmi eszközök által, a legszemtelenebb törvénytelen-ségek igénybe vételével, igyekeznek szétrombolni a törvényes rend ama sánczait, melyeket a népakarat épít visszaéléseik ellenében és ha a nép nem változtat a gonosz rendszeren, előbb-utóbb célzt érnek; mert a nép végre is kimerül és elfásul a hosszas, sikertelen küzdelmekben: de ezek ép úgy nem fáradnak el, mint ama gonosz szellem, mely őket folyton a nép megrontására ösztökéli.

Sőt azt is lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy hiú ámitás mindaz, mit a mai kormány feje a jog, törvény és igazság uralmáról regélt; mert valahányszor jogot, törvényt és igazságot kellene szolgáltatnia a népnek a köz-igazgatási visszaélések megszüntetésére, mindannyiszor a jogtalanságot, törvénytelen-séget és igazságtalanságot veszi pártfogásba és épen azokat rendeli vizsgáló bírónak, kiket a vádlottak pad-jára kellene ültetnie.

Az uralkodó törvénytelen-ségeken tehát nem lehet másképp segíteni, mint hogy tegye magát függetlenné a nép és tartson istenítéletet a törvénytaposó gonosztevők fölött; mert a nép szava Isten szava. És nincs nép az országban, mely több joggal gyakorolná föl-ségjogait a gonosztevők fölött, mint épen a csongrádi, melyet tíz év óta gyötörnek a kinnpadon embertelen hóhérai.

Ezen célja elérése végett nem is kell neki törvénytelen eszközökhöz folyamodnia, mert a törvény korlátai között is talál alkalmas módot gonosz ellenségeinek lehetlenné tételére, csak első sorban függetlenítse magát a meglevő két pénzintézetől, melyek mind ellenségeinek kezeibenvannak; második sorban pedig fokozza és gyarapítsa erejét a rendezett tanács visszaállítása által, hogy végleg ur lehessen a maga házában.

Vége levén pedig a szorgos munkaidőnek, hozzáláthat teljes odaadással a nép e kettős célja megvalósításához, mert az évi termésből megtakarított filléreit alig gyümölcsoztethetné jövedelmezőbb módon, mintha most olcsó áron takarékpénztári részvényeket vásárol, melyek nemcsak a befektetett tőke után hoznak tisztességes kamatot; hanem magát a tőkét is tetemesen fogják gyarapítani a részvényárak emelkedése által. Magát a népet pedig föl-szabadítja ellenségeinek járma alól, mikor képesíti arra, hogy a saját pénzintézetéből fedezze szükségeit és ugyanoda helyezze gyümölcsoztetés végett megtakarított filléreit.

A rendezett tanács visszaállítása tárgyában tartandó értekezletet pedig annál buzgóbban látogathatja a nép, mennél jobban igazolják a napi események ezen eszköz alkalmazásának elkerülhetetlen voltát. Ma már ugyanis be kell látnia minden elfogulatlan polgárnak, hogy a hivatalos duhajkodásnak nem lesz vége, míg Csongrád népe Mátéffy Kálmán főszolgabíró, a

rendezett tanács fölállítása által, innét székestől együtt ki nem löki.

Oktalanság volna tehát túrni a zsarnokságot és hordozni a szolgaság jármát, mikor módja és alkalma van a népnek, hogy összetörje a szolgaság jármát és eltámassza a zsarnokokat. A Kossuth-szobor ünnepélyéből merítsünk azért erőt mindkét rendbeli kötele-ségeink gyors teljesítéséhez. Emeljük fel népünket az elnyomatásból és mutassuk meg a zsarnokoknak, hogy boszú-állás nélkül senki sem taposhatja el a nép jogait és igazságait. De egyuttal azt is mutassa meg Csongrád népe, hogy minél tovább váratott ez a boszú magára, annál iszonyatosabb legyen a nép hóhérainak és zsarnokainak bűnhődése.

— **Biró helyettesítés.** A durva erőszaknak legpéldátlanabb jelét adta ismét Mátéffy Kálmán a szerdai közgyűlésben, melyben Ludrovai Tóth István helyettesítése volt tárgyul kitűzve. Megjelentek a banda ismertebb tagjai a királyi tanácsossal élükön. Többek közt Boér Antal, Dékány Béla, Fekete Lajos, Borsos János, Büchler Márton, Éder János, stb. Sohlya Gyula, és Holló Adolf, meg Kovács Elemér jegyzőkkel egyetemben, hogy támogatói legyenek Mátéffy Kálmán égbeki-áltó erőszakoskodásának. Fáj a bandának, hogy nem ök parancsolhatnak a község házában, elhatározták tehát a királyi tanácsossal, hogy zsandárszuronyok segítségével, ha csak ideiglenesen is, saját emberüket ültetik a birói székbe. Tervük azonban csufos felsüléssel végződött. Abban állapotok meg ugyanis, hogy Forgó Gergelyt teszik meg újra helyettes birónak. Konstatáljuk azonban, hogy Forgó Gergely e cselra semmi áron sem volt megnyerhető; sőt egyenesen kijelentette, hogy nincs akkora összeg melyért azt a csufaságot, mit vele a hatalom emberei a jun. 30-iki választáson véghez vitték, még egyszer elszenvedje. Hanem alkalmas eszköznek mutatkozott dr. Szarka Mihály tanácsára Csejtei Lajos kiérdemült gyógyszerész, ki azt hiszi, hogy a birói tiszthez is annyi ismeret kívántatik, mint a nyulak pusztításához. Mátéffy Kálmán tehát őt és Forgó Gergelyt jelölte birónak s a nélkül, hogy bárkit is engedett volna a tárgyhöz szóllani, rögtön szavazást rendelt el. A durva erőszaknak azonban egy emberként állott ellene a képviselő testület többsége. Mire Mátéffy zsandárokkal vétette magát körül zsandárokkal inzultáltatta Hegyi Antal és Horváth Mátyás képviselőket is s provokált oly irtoztató botrányt, melyhez foghatót a közgyűlés terme még nem látott. Az iszonyatos zajban állítólag leszavaztatta a banda

2. oldal.

tagjait, de a gyűlés menetéből nem lehetett kivenni semmit s végre bezárta a gyűlést a nélkül, hogy bár ki is tudná mi volt annak eredménye. Mátéffy Kálmán evvel be is tetőzte a maga gyalázatos szereplését, ennek a vad pribéknek itt nem lehet tovább maradása. A feiháborodott képviselők azonban távirati jelentést tettek a történetekről Szél Kálmánnak és Kossuth Ferencnek és intézkedést kértek a törvényes rend megővésére.

== Dr. Szarka Mihály kétszínűsége. Alnokabb és kétszínűbb ember alig van ma az értelmiségben, mint dr. Szarka Mihály, ki eszét és tudományát a helyet, hogy szülő városa népének boldogítására használja, egyenesen annak megromlására és tönkretételére fordítja. Hogy mekkora károkat okozott az ármentesítési ügyekben az érdekelt gazdáknak, mikor azoknak legvitálisabb érdekeit, tanulatlan választmányi tagok beválasztása által, kiszolgáltatta az uradalmaiknak, ma már a verebek is csiripelik. Dr. Szarka Mihály azonban még újabb levelekkel akarja gyarapítani herosztráteszi érdekeit. Mint „nagy negyvennyolcas” elmeje Faragó Antal lakására Kossuth Ferenc előtt tisztelegni, sőt mond is, hogy Kossuth bálványozástól duzzadó felköszöntőt, de ugyanakkor Kossuth Ferenc és a 48-as párt ellenségeivel paktál a 48-as párt megbuktatására és Csejtei Lajos bíróné tételére. Sőt tudomásunk van arról is, hogy ez a nagy negyvennyolcas ur, nem csak állandóan a nép ellenségeivel barátokzik és kártyázik, hanem sógorával Faragó Antallal együtt mindent elkövetett a Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyének meghiusítására. Az ő tervük volt, hogy ha már Kossuth Ferenc nem lehet a Faragó Antal vendége, legalább a pákalicok főtanyáján, a Magyar Király fogadóba legyen szállásolva s ekként el legyen a 48-as párttól való érintkezéstől szigetelve. Habozás nélkül levonjuk tehát ezekből a következtetést, hogy ilyen két kulacos, rossz hiszemű eljárás méltó lehet ugyan a muszkavezetőkhöz, de nem méltó igazi 48-as polgárokhoz és míg Faragó Antal ily két színű ember által engedni magát vezetetni, a 48-as párthoz való közeledésről szó sem lehet.

Kossuth Lajos szobrát lelepleztük.

Hónapokon keresztül vajudott a szobornak miként leendő leleplezési ügye. S hogy az eddig meg nem történt, egyedüli oka az volt, hogy illetéktelen faktorok helyezkedtek előtérbe, kik Kossuth Ferenc országgyűlési képviselő urat, oly irányban informálták az itteni helyzetről, hogy náluknál hívatottabb tényezők itt nem léteznek, kik a szobor leleplezéssel járó ünnepélyeséget rendezhetnék. Az egész dologban pedig az legfeltűnőbb jelenség, hogy Kossuth mindannyiszor szavainak hitelt kölcsönözött s már-már oda fejlődött a dolog, hogy a leleplezési ünnepélyt ismét el kell halasztani bizonytalan időre. Azonban a végső pillanatban Kossuth Ferenc az az mentő gondolathoz fordult, mely célhoz is vezetett, hogy a nála minduntalan alkalmatlankodó szájhősöknek csakugyan kevés hatáskörük lehet; mert sem a párt nevében, sem az előljáróság nevében nem beszélhetnek s mindent a saját szakállukra akartak volna keresztül erőszakolni.

Végzetlenül örülünk, hogy végre, valahára alkalma nyílt személyesen meggyőződhetni az itteni viszonyokról s színről-színre megismerhetni azokat a tényezőket, kiket részben az egyéni hiúságok, részben pedig érdekek vezérlelnek a közügyek terén, de nem az igazi hazafiúi kötelesség.

Még az utolsó perczben is akadályokat

akartak mindenáron gördíteni az elé, hogy Kossuth Ferenc képviselő ur személyesen részt vehessen a leleplezési ünnepélyen. Nem törődtek volna ok azzal, ha akárki más jött volna le az ünnepélyre, csak Kossuth Ferencet sikerülhetett volna attól vissza tartani. Ösmervé őket, még arra is képesek lettek volna ezek a talmi hazafiak, hogy az egész ünnepélytől távol tartották volna magukat, mint a hogyan elég kihívóan még ez esetben is voltak egyesek, köztük a kir. tanácsos ur és érdektársai, kik az ünnepélyen nem vettek részt; jölehet azon fontos körülmény közbejárásának folytán, hogy a kabinet iroda eleve figyelmeztette, sőt kir. tanácsosi rangjának elvesztése mellett, hogy az ünnepélytől távol tartsa magát. Felhívjuk a kabinet iroda figyelmét arra, hogy ha a kir. tanácsos személyére sulyt fektetnek, nevezessék ki szegényt belső titkos tanácsosnak, meg vagyunk róla győződve, hogy nem csak azt fogja megtagadni, hogy valaha magyar volt, minthogy nem is volt, de még azt is megtagadja, hogy valaha zsidó volt, sőt arra is képes, hogy kétségbe vonja azon mottó igazságát, hogy sokat akar a szarka, de nem bírja a farka, de miért? azért, hogy észre ne vegyék, hogy *metzelt a farka*.

Kossuth Ferenc képviselő ur jelenléte alkalmával a diszharmonia csupán azon egy mozzanat zavarta kissé meg, hogy a kibecézett 48-as mártír Faragó Antal ur személyében azonnálra hivatta azt a kipróbált elvű embereket, kik Tónikát már rég az ördög konyhába deportálták s a kik folyton megölői voltak a közérdek becsületes szolgálatának (tisztelt a kivételeknek, kik nagyon kevés számban voltak képviselve). Azonban Kossuth Ferenc képviselő ur éppen ez által lett meggyőződve, hogy Tónika és csatlósai, kik őt orránál fogva vezetik, semmi egyéb azok kezébe, mint vak eszköz s valóban elveszett ember a pártra.

Hogy Tónika tanulságot merítsen a jövőből fényes elégtételt nyújtott mindnyájunknak, e bucsuzása alkalmával az indóházánál; midőn az összes megjelenteknek a legforróbb köszönetet nyilvánította Kossuth Ferenc a fényes fogadtatásért s szívélyes vendég látásunkért, háromszor is visszajött a vonatból s mindnyájunkkal kezet fogott. Szarka komát feltűnően mellőzte, úgy annyira, hogy a szégyenérzet hatása alatt félre állott s a harmad évi vörös bor is nyakába tódult.

Az ünnepélyről a következőkben számolunk be.

Az ünnepélyt megelőzőleg a város képviselő testülete elhatározta, hogy a szobor leleplezési ünnepélyére, mely e hó 24-én lett megtartva, Kossuth Ferenc országgyűlési képviselő ur meghívassék, ki is azt a legnagyobb örömmel el is fogadta.

A mult vasárnap reggel 9 óra 15 perckor indult egy külön vonat Felsőházára, melyen 250 tekintélyes gazda ember ment küldöttségileg Kossuth Ferenc képviselő ur elébe tisztelegni. A küldöttséget Kovács János ügyvéd ur vezette, ki az érkezőket a csongrádi független és 48-as népkör nevében a legmelegebben üdvözölte.

A közgyűlés kebeléből kiküldött rendező bizottság a többi rendezőkkel együtt a legszélesebb intézkedéseket megtették a fogadtatás iránt, de a kedvezőtlen idő meggátolta a közönséget a legjobb akarata mellett is oly számban megjelenni, a mint azt az előkészítő jelekből itélni lehetett. Mindannak dacára lelkes közönségünk nem csüggedt. Az idő rá befolyással nem volt, de nem is lehetett, mert lelki szemei előtt más vágy nem lebegett, mint a legnagyobb magyart, a legnagyobb hazafit, Kossuth Ferencet láthatni.

Mindenki arczáról a boldogság sugárzott le, hogy a város falain belül, habár rövid időre is, azt a férfut üdvözölheti, ki azokért a magasztos eszmékért küzd, fáradság s lelkesül, melyekért édes atyja mártír halált szenvedett s melyekért ő tovább küzdeni, az egész nemzet egyetemével nem fog megszűnni soha.

Megindult a menet dél előtt 11 órakor a vasuti indóházhoz, az eső csak úgy szakadt, de közönségünk lelkesen kitartott s mire az indóházhoz kiértünk, ezrével hullámozott a megszámlálhatatlan sokaság.

A fatalság vezette a menetet zeneszó kísérete mellett. A lányok festői szép jelenséget öltöttek nemzeti színű ruháikkal. A tűzoltóság dícséretet érdemel nehéz s valóban fáradságos közreműködéséért.

A vonat háromnegyed 12 órakor érkezett meg a vendégekkel, eget verő éljenzésben tört ki a közönség, a mint Kossuth Ferenc és több képviselő társa a vonatról leszállottak. Sinkó Imre helyettes bíró ur lelkes szavakban üdvözölte Csongrád város nevében az érkezőket, melyre Kossuth Ferenc képviselő ur röviden válaszolt és megköszönte a lelkes fogadtatást. Végül Réh Ágneska állt elő s egy gyönyörű csokrot nyújtott át Kossuth Ferenc képviselő urnak egy még gyönyörűbb szózat kíséretében, mely ugy Kossuthot, valamint az egész ünneplő közönséget könyekig meghatotta.

A bevonulás egy teljes órát vett igénybe, mert a kivonult közönség ezrei akadályozták a kocsi menetét. A merre a szem belátott és a menet elhaladt, az összes házak fei voltak nemzeti színű zászlókkal díszítve.

Az ablakokból a nők kendőket lobogtattak. A banderisták derekasan megállták helyüket, a zenekar élén haladtak s többször rágyújtottak a Kossuth nótára, a közönség folyvást éljenezte Kossuth Ferenc képviselő urat, míg végre e menet a varoshaza elé ért, hol Kossuth a vele jött képviselő urakkal, a kocsirol leszált és Kossuth Ferenc képviselő urat a részére ott berendezett ideiglenes lakására kísérték.

Amint Kossuth Ferenc képviselő ur a fogadó terembe lépett, Horváth Juliska intőzött hozzá üdvözlő beszédet s egy gyönyörű csokrot nyújtott át részére, mit Kossuth Ferenc szép szavak kíséretében köszönt meg.

Kossuth Ferenc és a vele érkező vendégek a tanácsteremben rövid barátságos beszélgetést folytattak a város notabilitásaival, mire Hegyi Antal főtisztelendő ur a vendégeket ebédre invitálta, több helybeli és vidéki pártvezérekkel együtt. Az ebéd délután 3 óráig tartott a legkedélyesebb hangulatban. Az ebéd felett Hegyi Antal főtisztelendő ur mondott emelkedett szellemben igen sikerült pohár köszöntőt Kossuth Ferencre, melyre Kossuth Ferenc képviselő ur a meghatottság hangján mondott köszönetet.

Lukács Gyula és Pich'er Győző országgyűlési képviselők és Kovács János ügyvéd ur mondottak még igen sikerült pohár köszöntőket, mire az ebéd véget ért s az ott levő vendégek a Kossuth szobor elé vonultak.

A leleplezési ünnepély a megállapított program szerint folyt le. Mindazonáltal meg kell emlékeznünk Hegyi Antal főtisztelendő ur nagyszabású beszédéről, mely a jelenvoltakat többször lelkesültségre ragadtatta s minden igaz magyar szívet annyira fogékonyá tette a hazaszeretet s hazafiúi kötelességek iránt, hogy nemcsak maradandó emlékek távozhatott az ünneplő közönség, de tanulságot merithettek arra is, hogyan kell a serdülő nemzedéket igaz magyar szellemben hazafiakká nevelni. Megtanulhatta mindenki abból, hogy nem elég az, hogy valaki azt mondja, hogy ő magyar, hanem az a fő, hogy mindenké elött hazafi legyen, mert csak úgy tehet hasznos szolgálatot a hazának, ha mindenki Kossuth Lajos felejtethetetlen emlékt nagy hazánk fiának tetteiből merit tanulságot.

A lelkesültség oly tetőpontot ért el a nagyszabású s a szívek mélyéig ható beszéd hatása alatt, hogy perczekig nem tudott szóhoz jutni Kossuth Ferenc mint következő szónok.

Azonban még meghatóbb jelenet játszódott le, midőn Kossuth Ferenc könnyes szemekkel édes atyját ábrázoló szobor felé fordulva, felhívta a jelen voltakat, hogy esküdjenek meg arra, hogy édes atyja magasztos eszméihez mindörökké hűvek maradnak. Az egybegyűlt ezrekre menő ünneplő közönség egy szívvvel s lélekkel kiáltotta fel, esküszünk! esküszünk! Viszont Kossuth Ferenc, mint a boldogultnak édes fia, megesküdött, arra, hogy atyjától örökölt lángoló hazaszeretetét minden viszonyok és körülmények között nem csak híven megfogja

örizni, de minden erejét és tehetségét arra szenteli, hogy az általa fennen hirdetett nagy eszmék meg is valósíttassanak.

Az elhangzott beszéd után mindenki könyezett és zokogott s hisszük, hogy mély gyökereket vert a fogékony szívekbe, hogy miként kell mindenkinek, a ki igaz magyar, hazája iránt köteleességét teljesíteni.

Kossuth Ferencz képviselő ur után, még Lukács Gyula és Pichler Győző képviselő urak tartottak nagyszabásu hazafias beszédeket s elmondhatjuk, hogy az egész város közönségét örök halálra kötelezték.

Nagy tetszéssel fogadta a közönség az iparos dalárda által szép összhangban énekelt hazafias dalokat, melyek előadására Farkas Béla polgári iskolai igazgató ur készítette elő az iparos dalárdát.

Este 8 óraker az egész város fényesen ki volt világítva s Kossuth Ferencz képviselő ur tiszteletére faklyás menet rendeztek. Midőn a menet Kossuth Ferencz ur lakása elé ért, Kovács János ügyvéd ur intézett hozzá igen sikerült alkalmi beszédet, melyből kiemeljük azt, hogy a szónok felhívta Kossuth Ferencz képviselő ur figyelmét azon körülményre, hogy nagyon tévesen volt informálva, ha azt hiszi, hogy itt más függetlenségi párt árnyalat is létezik, mert most van alkalma személyesen meggyőződhetni, hogy az egész város közönsége annak a pártnak a háta megett áll, mely pártot mi vezetjük s mi képviseljük. Felhívta a közönséget, hogy nyilatkozzék, melyre válaszul kitörő éljenzésben adták tudomására Kossuth Ferencz képviselő urnak, hogy mindenben egyet értenek a szónokkal.

A faklyás menet után a 48-as és független körbe tódult a közönség sokasága, hogy részt vehessen a Kossuth Ferencz tiszteletére ott rendezett társas vacsorán. Valóságos emberáradat volt az, a szó szoros értelmében helyet nem lehetett kapni, kiszolgálni nem lehetett, mert a kiszolgáló nem tudott keresztül hatolni a közönségen.

A vacsora alatt ismét Hegyi Antal főtisztelendő mondotta az első pohár köszöntőt, utána Kossuth Ferencz és Pichler Győző képviselő urak válaszoltak s valóban csak úgy cikázott és sziporkázott a nagy elméből fakadt főszeleges gondolatok, mint égi háboru alkalmával a felhők surlódása folytán a villám.

Általános figyelem és tapsvihár közepette emelkedett fel végső szónokul Sima Ferencz Szentes város országgyűlési képviselője felsorolta az itteni tarthatatlan állapotok igazi kulforrásait, rámutatott azon vizsás állapotokra melyek a közönséget folyton lázas izgatottságban tartják, orvoslást bajaira pedig sehol nem talál s végül oly magas színvonalon tartott egy nagyszabásu politikai szónoklatot az általános politikai helyzetről, hogy régi ismerőseit a legnagyobb mérvben meglepte.

Meg kell emlékeznünk még azon fenkőlt szellemű szónoklatról is, melyet Szeremlehegyi félegyházi polgármester ur mondott a vacsora felett. Felsorolta Kossuth Lajos mindama érdemeit, melyet a magyar nemzet kizárólag neki köszönhet s hogy most szabad polgárai vagyunk a hazának s nem kell a rabiga alatt görnyednünk mind az ő kitartó és fáradhatatlan nagy művéhez fűződnek.

Az egybegyűlt közönség a legjobb kedély hangulatban s a legkellemesebb emlékekkel, csak a reggeli órákban távozott.

Levél a Szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A legnagyobb magyar papot, Hegyi Antal főtisztelendő urat, ki Csongrád város büszkesége lehet, becses lapjából tanultam megismerni! Lángoló nonszerelme, nemes, tiszta átlátszó igazság szeretete, honleányi hódoló tiszteletem kifejezése mellett, arra készlet, hogy b. lapjára előfizessek azon reményben, miszerint abból még sok ily nemes vonást lesz alkalmam olvashatni.

A ritka szép hazafias ünnepük meghívó programját kár volt több városi Cassinónak meg nem küldeni. Sőt magam is a legnagyobb

ölvézettel néztem volna végig feltéve, ha arra meghívták volna.

Maradtam a tekintetes Szerkesztő urnak igaz tisztelettel

Szabadkán, 1899. szeptember 27-én.

Moravicz Pálné.

UJDONSÁGOK.

Az aradi gyásznapi.

Október 6-án, vagyis most pénteken lesz 50 esztendeje, hogy a magyar szabadság tizenhárom vertanuját a német Aradon vad kegyetlenséggel kivégeztette, azon 13 honvéd tábornokot t. i. kiket a Görgey árulása a muszka kezébe szolgáltatott, de a kiket meg a muszka egyenesen kiadott elbánás végett a németnek. A nemzet kegyeleto nagyszerű szabadság-szobrot állított Aradon a hősök emlékének, melyet évenként megkoszoruz kegyeleto jeléül október 6-án az ország halálja. Az idén azonban Ugron Gábor országgyűlési képviselő indítványára fényes nemzeti ünnep lesz az aradi gyásznapi, melyen az összes függetlenségi egyetek és testületek küldöttségileg fogják magukat képviselőtani és koszorukat helyeznek a hősök emlék szobrára. Szól pedig ez az ünnepély feleletül ama merenyletért, melyet a magyar nemzetet a bécsi politika a Hentzi-szobornak a budai hadapród iskola udvarán történt újabb felállításával elkövetett. Azért ezen hazafias ünnepélyen szive egész lelkesedesevel részt vesz Csongrád községi népe. A város legkésőbb kedden közgyűlést tart, hogy küldöttséget rendeljen a nép vezetésére. A 48-as körnek pedig ma lesz ugyan e tárgyban közgyűlése. Ennél fogva a ki csak teheti jelentkezzék a 48-as körben, hogy tudhassuk hányan és kik veszünk részt az aradi ünnepélyen? Ha elegendő számmal lesznek a jelentkezők, a szentesiekkel egyesülve, külön vonattal tesszük meg oda és vissza az utat. Ellenkezőleg csütörtökön reggel a hajóval történik az indulás Szegedig. Onnét pedig az aradcsanádi vasutak kedvezményes árakat nyujtanak az utazóknak. Első osztályon tudniillik oda-vissza 6 frt 40 kr, másodikon 5 frt 10 kr, harmadikon 3 frt 30 kr. — Csongrádi polgárok! mutassuk meg, hogy nem csak függetlenségi érzelmeik, hanem hazafiasok is vagyunk. A ki csak teheti csatlakozzék a menethez. Vezetőink lesznek; Ludrovai Tóth István, Hegyi Antal és Kovács János. Engeszteljük ki imáinkkal és koszorúinkkal a nemzet megbántott szellemét és hazafias tüntetésünkkel a nemzet hősei mellett, mutassuk meg Bécsnek, hogy sárga-fekete lelke a magyar nemzetet nem fog győzedelmeskedni soha!

— **Nagyasszonyunk ünnepé.** Szentséges atyánk XIII. Leo pápa azzal mutatt a meg a magyar nemzet iránt való kiváló szeretetét, hogy ezredéves államiségünk emlékére egy új Mária-ünnepet rendelt a „Magyarok Nagyasszonyának” címén, kinek pártfogása alatt országunk annyi sok külföldi és belviszály dacára fönmaradt. Ez az ünnep a jövő vasárnap tartatik, azért felhívjuk rá a kath. közönség figyelmét, hogy azt magyarhoz illő kegyelettel ülje meg.

— **Kossuth Ferencz Csányon.** Még mielőtt Kossuth Ferencz Csongrádra érkezett a csányiak azon kérelemmel járultak volna hozzá, hogy amennyiben e hó 24-én úgy is lerándul Csongrádra a Kossuth szobor leplezése végett, szerencsétlené őket is ama kiváló szerencsében, hogy egyuttal Csányra is kirándulna; minthogy ott a 48-as körnek Müllek Lajos képviselő által ajándékozott zászlót akarnák ünnepélyesen felszentelni. Kossuth Ferencz képviselő ur megígérte a csányiaknak, hogy a zászló szentelésre meg fog jelenni. Hó F. 25-én hosszú kocsisor kíséretében Csongrádról Csányra rán-

dult ki, a csongrádi előljáróság és 48-as kör küldötteivel kegyeltt. Afa ünnep es jel eget öltött magára, s valóban ünnepelt is az egész község, mert át volt hatva azon érzettől, hogy a legnagyobb hazafi érkezik körükbe az ünnepély fényesebb tetete végett. Ugy halljuk Mátéffy főszolgabíró sárga fekete lelke meg ott is diszhármoniát vegyített az ünnepély megtartása elé, mert a község-házáról levétette a nemzeti színű zászlót, a mit azonban Kossuth Ferenczel nyomban tudattak, ki is beizent a köz-égházához a jegyző urnak, hogy telefonozza meg a főszolgabíró urnak, hogy mátol fogva meg van ingatva az állása. Bárcsak már lögni látnánk!

— **Mért kellene bírónak Csejtey?** Talán különösnek tetszhet polgár társaink előtt, hogy mért akarják Csejtey Lajost minden áron helyettes bírónak betolni, holott erre egyáltalán nincs szükség; mert helyettes bíró a szervezeti szabályrendeletek értelmében Sinkó Imre, kit a nép választott meg erre az állásra. Az ő helyettesse pedig, ugyancsak a szervezeti szabályrendeletek értelmében, Justin Lajos első tanácsbeli. Hanem hát dr. Szarka Mihály műve az egész, neki van égető szüksége az ármentesítési közgyűlésen Csejtey Lajos helyettes bírónak; mert ha Sinkó Imre szavaz a külön megbízottat nem küldő árteri birtokosok nevében, világos, mert meg is mondta, hogy ő a csongrádi nép mellett fog szavazni. Dr. Szarka Mihály pedig tudvalevőleg az uradalmak melle t foglal állást a csongrádi érdekelttség hátrányára. Ezért volna tehát szüksége Csejtey Lajos helyettes bíróságára, hogy az ő szája ize szerint szavazzon; mert különben a reméltet baksis elmarad.

— **Szöke Pál letartóztatása.** A zsandárok nagyon elemükben voltak a szerdai közgyűlésen, melyet Jankovics Lajos hírlapíró is végig nézett. Sőt már gyűlés előtt is éreztették hatalmukat Szöke Pál, belvárosi halásszal, kit minden ok nélkül letartóztattak és őrizet alá vettek a községi ház alsó épületében. A 48-as párt csak gyűlés után értesült ezen letartóztatásról és előbb Kovács János ügyvéd nézett utána, de annak azt mondták a zsandárok, hogy Szöke Pál már szabadon van bocsátva. Hegyi Antal azonban saját szemével akart meggyőződni a dolog mibealétéről, az őrsparancsnok neki meg azt mondta, hogy igaz ugyan, hogy Szöke Pál le van tartóztatva, de lekiértette a Körösre, mert hálót lopott. Majd Kovács János és Hegyi Antal társaságában többen utána jártak a dolognak és meg is találták Szöke Pált a zsandárok közt a rendőrbiztosi üres lakásban, a hol Menceser Lajost megsütötték. Kiderült tehát, hogy az őrsparancsnok tudva és akarva hazudott és ezért Hegyi Antal nyilvánosan megrötta az összegyűlekezett nép előtt. Kovács János ügyvéd pedig többet magával Mátéffy főszolgabírót kereste fel, hogy bocsáttassa szabadon Szöke Pált. Ez először tagadással akart magán segíteni, mikor pedig ez nem használt, avval állt elő, hogy Szöke Pál két hónap előtt hálót lopott, azért van elfogva. Jankovics hírlapíró pedig, bemutatván magát, így szólott: Vallja csak be főszolgabíró ur, hogy e tapintatlanság által csak azt akarta elérni, hogy Szöke Pál ne izgathasson a törvénytelenég ellen. — Szöke Pált végre mégis szabadon bocsátották és akkor kitűdött, hogy épen nem lopásért, hanem azért tartóztatták le őt a zsandárok, mert a pákucizok, reménylett győzeimük öröme, szerdán este halvacsorát akartak rendezni a Dévai-vendéglőben és ehhez Szöke Pálnál lefoglalóztak 10 frrtal 47 kilo halat, forintjával kilóját. De szerdán reggel a piaczon csak 60 krajczár volt kilója a halnak. Minél fogva a tiz forint foglaltot vissza akarták Szöke Páltól venni és mert nem adta vissza, megpuhítás okából fogságra vetették. De lesz még farka is a dolognak, mert Szöke Pál bünyenyítő följelentést tett a jogtalan letartóztatás miatt. Hegyi Antal pebános pedig nyomban táviratozott a szegedi őrsparancsnokságnak, hogy óvintezkedest tegyen, nehogy Szöke Pált is megsüssék a zsandárok.

— **Furcsa vizsgálát.** Na igazán furcsán néz ki a jog, törvény és igazság a mai kormány kezében. A belügyminiszter ugyanis,

miként mult számunkban jeleztük, elrendelte ugyan 135 perczentes pótdónk tárgyában a vizsgálatot, de annak vezetését arra a Vadnay főispánra bízta, ki a csongrád megyei visszaéléseknek legfőbb patronusa. A minisztérium kebeléből pedig csupán egy számvizsgáló tisztet küldött ki. Hat majd rále-sünk, hogy mi lesz e szépséges vizsgálat eredménye? Azt azonban előre is kijelent-jük, hogy nagyon csalódik a miniszter is, meg a főispán is, ha azt hiszi, hogy ilyenén látszólagos vizsgálatokkal el lehet a csong-rádi disznóságokat tusolni.

— **Diazórség.** Csejthey patikárus urunk sem ré-szesült még akkora megtiszteltetésben sohasem, mint mióta a főszolgabíró kegyelméből városunk bi-rájának kinevezetett. — Hogy neki és házatájának se essék baja, hát mindjárt a kinevezés után éjjeli órséget rendeltek számára, még pedig egészen ugy mint azt katonáknál szokás: teljes bereit shaftal. Már magában véve ez a tény mutatja, hogy meny-nyire nyugodt a hallatlan gázsággal megtett bíró-nak és társainak lelkiismerete, de megmutatja más-részt azt is, hogy minő vitéség rejlik ezekben a

tisztelt urakban ott, a hol hivatalos hatalommal való visszaélést legalább egy kis személyes bá-torságot kellene mutatni. — Lám! ha a kisbíró nyugodt lenne, akkor nem félhetne a nagybíró-és bátran aludhatnék.

— **Felfüggesztett községi jegyző.** Mátéffy főszolga-bíró Ludrovai Tóth József községi jegyzőt azért fű-ggesztette fel állásától, mert a szerdán megtartott rendkívüli közgyűlés alkalmával állítólag izgatást követett volna el. Tudomásunk szerint L. Tóth Jó-zsef hivatalos elfoglaltsága miatt be sem jöhetett a közgyűlésre, holott annak tagja is, hát hol izgatott? Ugy halljuk, H o l l i tanító ur ajánlkozott volna önkényt tanuul, hogy mi anyagi vagy erkölcsi ha-szon vezérelte nevezett tanítót ily utánzásra nem méltó eljárás elkövetésére, azt saját kis bírójától jó lesz megkérdezni, mert ő is jöhet még olyan hely-zetbe, hol hasonló jutalomban részesülhet.

— **Főszolgabírói hatalmaskodás.** Folyó hó 24-én községi képviselőtestületi ülés tartatott a főszolga-bíró elnökleite alatt, de ahhoz fogható durva jogta-lanság Magyarország ezred éves fenállása óta nem lett elkövetve, mit ezen cigány borbé bujt főszol-gabíró jónak látott elkövetni, hogy megmutathassa, hogy a rettegett hatalom most is a háta megett van. Jó forrásból vett értesülésünk szerint arra a kifejezésre ragadtatta magát egy bizalmas körben, „hogy vagy ő szókik meg, vagy ő szöktet meg min-

ket“ hát vegye tudomásul a hirhedt főszolgabíró ur, hogy nem mi fogunk elől szaladni s nagyon ajánljuk, hogy hagyjon fel kappan mérgevel, mert közel van az idő a mit rég megjósoltunk, hogy em-berére fog akadni s nem talál Csongrádon olyan mosonót, ki tisztára mossa a szennyesét. Hiába ül-tette be a bírói székre Csejthey Lajos gyógyszerész urat, mert mint mindig ezuttal is csüörtököt mond rozsdás fegyverük. Meg is esküdtette a kinevezett bíró a maga módja és rendje szerint, de mi azt törvényesnek el nem ismerjük soha!

Báli selyem 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fe-hér és színes „Henneberg Selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** p ó s - t a b é r és v á m m e n t e s e n v a l a m i n t h á z h o z s z á l l i t v a, m i n t a k a t p e d i g p o s t a f o r d u l t a - v a l k ü l d e n e k .

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. ud-vari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés, sávjczba kétszeres levélbé-lyeg ragasztandó.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény **JEGYZÉKE.**

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40

50.000 nyer. és jut. 13.160.000

Rendelőlevél levágandó

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA urnak Budapest.

Kérlek részemre ..... 1. oszt. m. kir. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... frt } utánvételezni kérem } A nam tetsző törlendő. }
postautalvánnyal küldöm }

Pontos cím.

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 ujbó! **50,000** nyeremény sorsjegyre

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak

összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben.

EGY MILLIO KORONA.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész	I. o. eredeti sorsjegyet	6.—
„ fél	„ „ „	3.—
„ negyed	„ „ „	1.50
„ nyolczad	„ „ „	— .75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legke-sőbb azonban.

f. é. október 15-ig hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúistói

BUDAPEST,

V., Váci-körut 4a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki tisztelt vavőinknek: rövid idő alatt egy és fél millió koronánál többet.

Egy

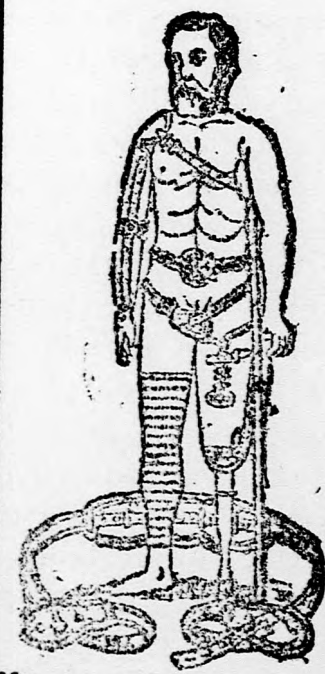
jó házból való fiú fi-zetés mellett

TANONCZUL

azonnal felvétetik.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

SPECZIALISTA SÉRVKÖTŐKBEN

A Keleti-féle cs. és kir. szab sérvkötő or-vosi szaktekintélyek véleménye szerint a legkövetesebb ezen nemből, nem csuszik, nem gyakorol kellemetlen benyomást és eltávolítja czélszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányát.

A Keleti-féle gummi sérvkötő idomítható pelhotával, szarvas bőrvédővel és biztonsági övvel.

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom.

Ki-tüntetve Brüsszelben aranyéremmel és díszokmányyal.

ÁRAK: egyoldalu 6 forint. kétoldalu 12 forint.

Gyáramban készülnek ezenkívül: mülábak, mű kezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer), orthopádiai fűzők, haskötők, görcsérharisnyák és mindenféle gummiárak urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és discretén eszközöl:

KELETI I.

cs. és kir. orvos sebészeti mű- és kötszergyáros.

BUDAPESTEN. (Alapítottatott 1878.)

IV. ker. Koronaherczog-utca 17. szám. sebészeti műszergyár gázmotorerővel:

IV. ker. Rostély-utca 15.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve bárkinek küldetik.

Nem megfelelő kötőszerek készséggel becséréltetnek.